

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika (www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

1962981_RegNr_e2-110-553/2021

<http://www.infolex.lt/tp/1962981>

Civilinė byla Nr. e2-110-553/2021

Teismo proceso Nr. 2-55-3-00691-2020-5

Procesinio sprendimo kategorija 3.4.4.2

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. sausio 21 d.

Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja Aldona Tilindienė,

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjusi civilinę bylą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Fitsout“ atskirąjį skundą **dėl Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutarties, kuria iškelta uždarnosios akcinės bendrovės „Fitsout“, restruktūrizavimo byla**, tretieji asmenys nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų uždaroji akcinė bendrovė „Ulmas“, uždaroji akcinė bendrovė „Gartena“, uždaroji akcinė bendrovė „Rejben“, uždaroji akcinė bendrovė „Ažuolų pynė“, uždaroji akcinė bendrovė „DAILINTA“, uždaroji akcinė bendrovė „DRELITA“, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos,

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Uždaroji akcinė bendrovė (toliau – UAB) „Fitsout“ pateikė teismui pareiškimą dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo, kuriuo prašė iškelti įmonės nemokumo (restruktūrizavimo) bylą.
2. Vilniaus apygardos teismas 2020 m. birželio 25 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-3273-565/2020 iškėlė UAB „Fitsout“ restruktūrizavimo bylą.
3. Lietuvos apeliacinis teismas 2020 m. rugsėjo 10 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-1425-585/2020 Vilniaus apygardos teismo 2020 m. birželio 25 d. nutartį panaikino ir klausimą dėl UAB „Fitsout“ restruktūrizavimo bylos iškėlimo perdavė nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo. Apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad pareiškėjos kreditorių teisės, pripažįstant dalį bylos medžiagos nevieša, buvo nepagrįstai apribotos, tokiu būdu užkertant kelią kreditoriams tinkamai išdėstyti savo procesinę poziciją restruktūrizavimo bylos pareiškėjai iškėlimo klausimu.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

4. Vilniaus apygardos teismas 2020 m. lapkričio 9 d. nutartimi iškėlė UAB „Fitsout“ restruktūrizavimo bylą; paskyrė UAB „Fitsout“ restruktūrizavimo administratore UAB „Įmonių bankroto administravimo ir teisinių paslaugų biuras“, nustatė nemokumo administratorės atlyginimą; nustatė 30 dienų nuo teismo nutarties iškelti nemokumo bylą paskelbimo priežiūros institucijos interneto svetainėje dienos terminą, per kurį kreditoriai turi teisę pateikti savo reikalavimus ir jų pagrindimo dokumentus, taip pat nurodyti, kaip yra užtikrintas šių reikalavimų įvykdymas, paskirtai nemokumo administratorei; nustatė keturių mėnesių terminą, skaičiuojamą nuo šios nutarties įsiteisėjimo dienos, parengti ir pateikti teismui UAB „Fitsout“ restruktūrizavimo planą; leido UAB „Fitsout“ iš atsiskaitomosios sąskaitos Nr. (duomenys neskelbtini), esančios OP Corporate Bank plc Lietuvos filialas, atlikti visus įmonės ūkinei komercinei veiklai reikalingus mokėjimus ir įmokas, nustatant, kad per vieną kalendorinį mėnesį šiems mokėjimams atlikti gali būti panaudojama ne didesnė nei 551 963 Eur suma, neatsižvelgiant į tai, kad sąskaitos yra areštuotos ar joms taikomi disponavimo apribojimai; netaikė Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 28 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatų ir leido UAB „Fitsout“ vykdyti juridinio asmens finansines prievoles, neįvykdytas iki teismo nutarties iškelti nemokumo bylą įsiteisėjimo dienos, įskaitant mokesčių, palūkanų ir netesybų mokėjimą.
5. Teismas nustatė, kad atsakovė veiklos nesustabdė ir toliau ją tęsia bei artimiausiu metu planuoja gauti pajamų. Aplinkybę, kad įmonei gali pavykti restruktūrizuotis, patvirtina ir tai, kad didžioji dauguma kreditorių palankiai vertina ketinimus restruktūrizuoti ir tęsti veiklą, sutiko dėl skolų išdėstymo/atidėjimo. Todėl teismas sprendė, kad atsakovė yra gyvybinga.
6. Teismas, įvertinęs restruktūrizavimo bylos iškėlimo klausimui reikšmingas aplinkybes, sprendė, kad įmonė atitinka visas JANĮ 21 straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose numatytas sąlygas, kurioms esant gali būti keliami restruktūrizavimo byla ir nėra JANĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytų aplinkybių, kai restruktūrizavimo byla negalėtų būti keliami.

7. Spręsdamas dėl restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo, administravimo išlaidų sąmatos patvirtinimo ir einamųjų mokėjimų, teismas nurodė, kad pareiškėja prašo nustatyti, jog UAB „Fitsout“ einamieji mokėjimai maksimaliai mėnesinei 1 001 647 Eur sumai gali būti vykdomi iš atsiskaitomosios sąskaitos Nr. (duomenys neskelbtini), esančios OP Corporate Bank plc Lietuvos filiale.

8. Spręsdamas dėl maksimalaus einamųjų mokėjimų dydžio, teismas nurodė, kad tam tikros nurodytos sumos mažintinos. Pareiškime nurodoma, kad kas mėnesį bus patiriamos šios išlaidos – darbo užmokestis (295 000 Eur); išmokos dėl nutrauktų darbo santykių (30 000 Eur); darbo užmokesčio skolos išmokos darbuotojams (2020 m. vasario + kovo mėn.) (60 000 Eur) soc. draudimo įmokos (110 000 Eur). Teismo vertinimu, tokie skaičiai ir planuojamos išlaidos prieštarauja restruktūrizavimo plano projektui, pagal kurį nurodoma, kad bus optimizuojamas darbuotojų skaičius, be to, tokį pokytį patvirtina ir byloje esantys įrodymai, todėl toks prašymas yra nepagrįstas objektyviais duomenimis, byloje nėra pateiktas darbuotojų sąrašas su jiems mokamu darbo užmokesčiu, kad būtų įmanoma realiai nustatyti kas mėnesį mokėtinas sumas. Kadangi atsakovė savo prašymo šioje dalyje nepagrindė, nustatytina 300 000 Eur suma.

9. Taip pat teismas nustatė, kad pareiškėja prašė nustatyti, jog yra reikalinga 100 000 Eur suma gaminių savikainai (medžiagoms); subrangai ir instaliacijoms – 75 000 Eur; logistikai/transportavimui (atsivežimo ir nuvežimo išlaidos) – 45 500 Eur. Teismo vertinimu, šios sumos pagrįstos tik preliminariais pačios pareiškėjos skaičiavimais, nėra pagrįstos realiais įrodymais, todėl ši suma mažintina iki bendros 110 000 Eur sumos per mėnesį.

10. Pareiškėja prašė nustatyti einamuosius mokėjimus: dujoms, šildymui 3 065 Eur; įrangai, jos priežiūrai ir remontui 8 360 Eur; patalpų remontui, baldams ir inventoriui 300 Eur; darbo drabužiams 1 000 Eur; pagalbinėms medžiagoms ir įrankiams 2 300 Eur; komandiruotėms (su instaliacija) 8 000 Eur; kanceliarinėms prekėms 330 Eur; paštui ir siuntiniams 720 Eur; autonomai 4 000 Eur; kurui 2 000 Eur; banko paslaugoms 400 Eur; gamybinių pavyzdžių klientams 1 000 Eur; teisinėms ir audito paslaugoms 15 000 Eur; kitoms bendrosioms sąnaudoms 2 500 Eur. Teismas vertino, kad šios išlaidos grindžiamos ankstesnių laikotarpių duomenimis, todėl jie negali būti laikomi aktualiais ir tiksliais, be to, tokios išlaidos prieštarauja restruktūrizavimo plano projektui, kuriame nurodoma, kad įmonė nutraukė sutartis dėl kanceliarinių prekių tiekimo, biuro aptarnavimo, automobilių nuomos, atsisakė dalies gamybinės įrangos nuomos, kuro kompensavimo sistemos darbuotojams. Prašymas dėl išlaidų teisinėms paslaugoms taip pat nelaikytinas pagrįstu, kadangi įmonė nenurodė, kad kas mėnesį tokias išlaidas patiria. Dėl šių priežasčių nustatytina bendra 15 000 Eur suma per mėnesį.

11. Be to, teismas nustatė, kad pareiškėja nepagrindė 13 000 Eur mokestinės paskolos (soc. draudimo įmokos už 2020 m. kovo mėn.) ir 98 000 Eur gyventojų pajamų mokesčio. Atsakovė pateikė paaiškinimus, kad Lietuvos Respublikos mokesčių administratorius yra ją įtraukęs į tiesiogiai nuo pandemijos nukentėjusių įmonių sąrašą, todėl jai yra taikomos bendros taisyklės dėl GPM ir SODROS įmokų atidėjimo iki ekstremalios situacijos pabaigos ir dar du mėnesius po jos. UAB „Fitsout“ nepateikė jokių konkrečių įrodymų dėl šių įmokų pagrindimo, todėl laikytina, kad šių sumų nepagrindė. Be to, nepagrįstos 1 610 Eur sumos, skirtos patalpų valymui, atliekų tvarkymui, šiukšlių išvežimui bei 1 599 Eur sumos apsaugos paslaugoms, kadangi jos taip pat prieštarauja restruktūrizavimo plano projektui, pagal kurį ketinama atsisakyti šių paslaugų.

12. Apibendrinant teismas leido UAB „Fitsout“ iš atsiskaitomosios sąskaitos Nr. (duomenys neskelbtini), esančios OP Corporate Bank plc Lietuvos filialas, atlikti visus įmonės ūkinei komercinei veiklai reikalingus mokėjimus ir įmokas, nustatant, kad per vieną kalendorinį mėnesį šiems

mokėjimams atlikti gali būti panaudojama ne didesnė nei 551 963 Eur suma, neatsižvelgiant į tai, kad sąskaitos yra areštuotos ar joms taikomi disponavimo apribojimai.

III. Atskirojo skundo argumentai

13. Pareiškėja UAB „Fitsout“ atskiruoju skundu prašo panaikinti 2020 m. lapkričio 9 d. Vilniaus apygardos teismo nutartį civilinėje byloje Nr. eB2-3273-565/2020 bei perduoti klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo; priimti su atskiruoju skundu pateikiamus papildomus įrodymus. Apeliacinis skundas grindžiamas tokiais argumentais:

13.1. Teismas, priimdamas sprendimą, neatsižvelgė į visus UAB „Fitsout“ pateiktus duomenis bei įrodymus. Teismo nustatyta būtinųjų išlaidų suma yra aiškiai mažesnė, nei pareiškimе prašyta 1 001 647,00 Eur suma ir toks esminis jos sumažinimas neabejotinai turėtų įtakos UAB „Fitsout“ tolimesniam gyvybingumo palaikymui restruktūrizavimo procese.

13.2. Nepaisant žymaus rinkos nuosmukio, UAB „Fitsout“ sugebėjo pasiekti akivaizdžiai pozityvius rezultatus, kurie įrodo, kad įmonė net esant sudėtingai rinkos situacijai yra pajėgi išlaikyti savo gyvybingumą ir užtikrinti veiklos tęstinumą. Tai rodo ir teismui pateikiamos pelno (nuostolių) ataskaitos už liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėnesius (2020 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėn. veikla jau buvo pelninga, toliau planuojama veikla bus pelninga).

13.3. Turima UAB „Fitsout“ infrastruktūra bei gamybiniai pajėgumai leistų pasiekti iki 40 mln. Eur metinės apyvartos, tad įmonė yra suinteresuota grąžinti savo veiklos apimtis maksimaliai greitai, kas leistų įvykdyti turimus kreditorinius įsipareigojimus. Skundžiamoje nutartyje nurodyta 551 963 Eur bendra išlaidų suma per mėnesį yra nepakankama įmonės gyvybingumui palaikyti ir gali pabloginti jos finansinę būklę.

13.4. UAB „Fitsout“ patiriamų piniginių išlaidų suma per mėnesį tiesiogiai priklauso nuo ateinančiais mėnesiais planuojamos apyvartos, todėl planuojant didesnius pardavimus 2021 metų pirmąjį ketvirtį, išlaidos šių projektų žaliavoms įsigyti bei gamybai pradėti (darbuotojų skaičius) bus patirtos dar šių metų pabaigoje. Bendrovė, negalėdama patirti reikalingų veiklai išlaidų, reikšmingai apsunks arba visiškai paralyžiuos savo veiklos tęstinumą.

13.5. Bendra darbo užmokesčio išlaidų suma per mėnesį, prie jau sumažinto darbuotojų skaičiaus, sudaro vidutiniškai 350 372 Eur. Dabartinis darbo užmokesčio fondas yra reikšmingai pakoreguotas. Dėl sumažėjusių veiklos apimčių natūraliai keitėsi (mažėjo) darbuotojų skaičius, taip pat laikinai yra sumažintas esamų darbuotojų darbo užmokestis. Tačiau UAB „Fitsout“ tokiomis sąlygomis gali veikti tik laikinai – pandemijos laikotarpiu ir taikantis prie bendros rinkos situacijos šalyje. Keičiantis situacijai, didėjant UAB „Fitsout“ pajamoms ir dėl to atsiradus poreikiui didinti darbuotojų skaičių, įmonei teks grįžti prie rinkos sąlygų ir darbo užmokesčio apimčių, siekiant užsitikrinti konkurencingumą rinkoje. Todėl UAB „Fitsout“ siekia, kad būtų patvirtinta ne mažesnė nei 350 372 Eur suma darbo užmokesčiui ir susijusiems mokesčiams per mėnesį.

13.6. Prie vidutinės 774 548 Eur apyvartos, kuri buvo pasiekta 2020 m. rugpjūčio – rugsėjo mėnesiais, vidutinės mėnesinės išlaidos savikainai, be darbo užmokesčio, sudarė 267 264 Eur, todėl teismo patvirtinta bendra 110 000 Eur suma nėra pakankama tolimesnei veiklai vykdyti. Bendrovė, pagal patvirtintus susitarimus planuodama didėjančią mėnesinę apyvartą jau 2021 m. pradžioje, prašo teismo patvirtinti ne mažesnę, negu 544 320 Eur sumą tiesioginės savikainos išlaidoms, tokioms kaip

žaliava, subranga ir instaliacijos, transportavimas, papildoma įranga ir įrankiai, komunalinės paslaugos. Priešingu atveju UAB „Fitsout“ nebus pajėgi vykdyti savo prisiimtų įsipareigojimų klientams.

13.7. Einamųjų mokėjimų išlaidų lentelėje nurodyti gaminių savikainos, subrangos ir instaliacijos bei logistikos ir transportavimo išlaidų dydžiai yra apskaičiuoti įvertinus ir išanalizavus UAB „Fitsout“ vykdomus projektus. Bendrovėje vykdoma projektinė veikla, todėl atskiros savikainos dedamosios dalys gali skirtis atitinkamame projekte. Tačiau iš savikainos paskaičiavimo suvestinės matoma, kad bendroje gaminių ir paslaugų savikainoje žaliavų įsigijimo savikaina sudaro iki 20% nuo einamojo mėnesio pardavimo pajamų, subrangos ir instaliacijos savikaina sudaro iki 15 %, o transportavimo iki 10 % nuo einamojo mėnesio pardavimo pajamų.

13.8. Daugelis kitų veiklos išlaidų yra sumažintos iki minimalių ir būtinųjų veiklai palaikyti, jos pastaraisiais veiklos mėnesiais (2020 m. rugpjūčio – rugsėjo mėn.) sudarė vid. 46 661 Eur per mėnesį (palyginus su vid. 67 988 Eur per mėn. 2019 m. pabaigoje – 2020 m. pradžioje). Dalies aptarnavimo paslaugų buvo atsisakyta, kitų paslaugų apimtys sumažintos. Siekiant užtikrinti darbuotojų sveikatą ir saugumą bei dėl higienos reikalavimų UAB „Fitsout“ privalėjo imtis atitinkamų papildomų apsaugos priemonių, dėl to UAB „Fitsout“ negalėjo pilnai atsisakyti valymo paslaugų, dėl aplinkosauginių reikalavimų negalėjo nutraukti šiukšlių išvežimo ir tvarkymo paslaugų, siekdama išsaugoti strategiškai svarbius darbuotojus, jiems nesutikus, negalėjo nutraukti autonomos sutarčių ir atsisakyti kuro kompensavimo sistemos pilna apimtimi. Tačiau minėtos sąnaudos yra reikšmingai sumažėjusios nuo 2019 m. pradžios – 2020 m. pabaigos ir yra būtinos UAB „Fitsout“ gyvybingumui palaikyti, todėl įmonė prašo teismo patvirtinti ne mažesnes nei 47 000 Eur išlaidas būtinosioms jos veiklos ir bendrosioms bei administracinėms išlaidoms palaikyti. Be šių būtinųjų išlaidų UAB „Fitsout“ negalės sėkmingai tęsti savo veiklos.

13.9. Einamieji UAB „Fitsout“ susitarimai su tiekėjais rodo būtinumą atsiskaityti už žaliavas avansiniu mokėjimu, pridėdant dalinį senos skolos (dažniausiu atveju iki 10%) dengimą. Palaikydama tokius susitarimus su strategiškai svarbiausiais tiekėjais, įmonė yra pajėgi toliau efektyviai vykdyti savo veiklą, įgyvendinti sutartinius įsipareigojimus prieš klientus ir gauti pajamas.

k o n s t a t u o j a:

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

14. Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio (atskirojo) skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių sprendimo (nutarties) negaliojimo pagrindų patikrinimas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 320 straipsnio 1 dalis, 338 straipsnis). Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas apeliaciniame (atskirajame) skunde nustatytų ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų, būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai (CPK 320 straipsnio 2 dalis). Absoliučių skundžiamos pirmosios instancijos teismo nutarties negaliojimo pagrindų apeliacinės instancijos teismas nenustatė (CPK 329 straipsnio 2 ir 3 dalys, 338 straipsnis).

Dėl ginčo dalyko

15. CPK 320 straipsnis nustato, kad bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas. Šis

straipsnis taikomas ir nagrinėjant atskiruosius skundus (CPK 338 straipsnis) (Lietuvos apeliacinio teismo 2018 m. lapkričio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1598-823/2018). Taigi apeliacinės instancijos teismas nagrinėja skundžiamą pirmosios instancijos teismo nutartį ta apimtimi, kiek atskirajame skunde nurodo apeliantas.

16. Nagrinėjamoje byloje apeliantė skundžia pirmosios instancijos nutartį, kuria iškelus UAB „Fitsout“ restruktūrizavimo bylą, nustatyta maksimali per mėnesį UAB „Fitsout“ einamiesiems mokėjimams skirta suma (551 963 Eur). Nors apeliantė atskiruoju skundu prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutartį civilinėje byloje Nr. eB2-3273-565/2020 bei perduoti klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, tačiau iš atskirojo skundo argumentų matyti, kad apeliantė ginčija ne visą pirmosios instancijos teismo nutartį ir argumentus dėl bylos esmės (juridinio asmens restruktūrizavimo bylos iškėlimo), bet tik skundžiama nutartimi patvirtintą UAB „Fitsout“ einamiesiems mokėjimams skirtą sumą (551 963 Eur) (jos dydį) ir teigia, kad ji turi būti 1 001 647 Eur.

17. Atsižvelgiant į tai, apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad apeliantė netiksliai suformulavo atskirojo skundo dalyką (reikalavimą) (CPK 306 straipsnio 1 dalies 5 punktas, 338 straipsnis). Įvertinus apeliantės atskirojo skundo argumentus ir jos teisinį suinteresuotumą, apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad apeliantė ginčija pirmosios instancijos teismo nutartį tik ta apimtimi, kiek teismas sprendė klausimą dėl einamųjų mokėjimų patvirtinimo (jų dydžio) ir nekelia klausimo dėl kitų skundžiama nutartimi išspręstų klausimų (restruktūrizavimo bylos iškėlimo, nemokumo administratoriaus skyrimo ir administravimo išlaidų).

18. Taigi apeliacinės instancijos teismas nustato, kad nagrinėjamu atveju apeliantės keliamo ginčo dalykas yra tik pirmosios instancijos teismo nutarties dalis dėl nustatytų UAB „Fitsout“ einamųjų mokėjimų (jų dydžio) restruktūrizavimo procese.

Apeliacinis procesas nutraukiamas

19. Nustatyta, kad nagrinėjamu atveju apeliantė atskiruoju skundu skundžia tik pirmosios instancijos teismo nutarties dalį dėl teismo nustatytų UAB „Fitsout“ einamųjų mokėjimų (jų dydžio). Siekiant nustatyti, ar apeliantė turi teisę reikšti atskirąjį skundą tik dėl šio dalyko, reikia įvertinti juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo stadijos ypatumus, einamųjų mokėjimų tikslus ir jų nustatymo tvarką.

20. CPK 334 straipsnio 1 dalis nustato, kad pirmosios instancijos teismo nutartis galima apskųsti atskiruoju skundu apeliacinės instancijos teismui atskirai nuo teismo sprendimo CPK numatytais atvejais arba kai teismo nutartis užkerta galimybę tolesnei bylos eigai. Jeigu teismo priimtu tarpiniu procesiniu sprendimu nėra užkertama galimybė tolesnei bylos eigai ir tokio procesinio sprendimo apskundimo apeliacine tvarka galimybės nenumato konkreči CPK norma, apeliacinis procesas negali prasidėti, o pradėtas procesas turi būti nutrauktas (CPK 315 straipsnio 2 dalies 3 punktas ir 5 dalis, 338 straipsnis) (Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. gruodžio 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-1179-798/2020).

21. Visos juridinio asmens nemokumo procesą reglamentuojančios teisės normos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į pagrindinį – veiksmingo nemokumo proceso tikslą (JANĮ 1 straipsnio 1 dalis) bei nemokumo proceso principus (JANĮ 3 straipsnis).

22. Juridinių asmenų nemokumo procesas yra tęstinis, susidedantis iš atskirų stadijų. Pirmoji šio proceso stadija yra nemokumo proceso inicijavimas, kurią tinkamai įgyvendinus, suteikiama teisė

kreiptis į teismą dėl juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo (JANĮ 16 straipsnis). Antroji stadija – juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimas, kurios metu yra sprendžiama, ar nemokumo procesas teisme gali būti pradamas ir vertinama, koku būdu – bankroto ar restruktūrizavimo turi būti sprendžiamos juridinio asmens mokumo problemos. Šioje nemokumo proceso stadijoje teismas priima nutartį dėl pareiškimo dėl juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo (JANĮ 19 straipsnis 1 dalis) bei įvertina juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo sąlygas (JANĮ 21 straipsnis) ir aplinkybes, dėl kurių byla negali būti iškelta (JANĮ 22 straipsnis). Atlikęs šį vertinimą, teismas išsprendžia juridinio asmens nemokumo (bankroto ar restruktūrizavimo) bylos iškėlimo klausimą, priimdamas nutartį įstatyme nustatyta tvarka (JANĮ 25 straipsnis). Teismas, siekdamas tinkamai išnagrinėti pateiktą pareiškimą dėl juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo, yra aktyvus ir turi teisę reikalauti suinteresuotus asmenis pateikti duomenis, reikšmingus šio pareiškimo nagrinėjimui, prašyti pateikti paaiškinimus (JANĮ 20 straipsnio 1 dalis).

23. Sisteminiis minėtų JANĮ normų aiškinimas leidžia teigti, kad esminis juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo tikslas – operatyvus ir efektyvus juridinio asmens nemokumo bylos sąlygų ir aplinkybių, dėl kurių ji negali būti iškelta, įvertinimas. Atitinkamai operatyvus ir efektyvus juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo stadijos atlikimas ir teismo nutarties priėmimas bei jos vykdymas yra reikšmingi sėkmingam tolesniam juridinio asmens nemokumo procesui, kuriame atliekami bankroto ar restruktūrizavimo veiksmai. Delsimas pradėti bankroto ar restruktūrizavimo veiksmus gali mažinti juridinio asmens mokumą, didinti jo išipareigojimus, sukuria teisinį neaiškumą jo kreditoriams.

24. Teismas juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo klausimą išsprendžia nutartimi. JANĮ 26 straipsnyje reglamentuojamas teismo nutarties iškelti nemokumo bylą turinys. Šio straipsnio pirmoje dalyje nustatyti bendrieji nutarties turinio reikalavimai, o antrojoje ir trečiojoje dalyje nustatyti papildomi reikalavimai iškeliant atitinkamai restruktūrizavimo ar bankroto bylą. JANĮ 26 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta, kad jeigu teismas kelia restruktūrizavimo bylą, teismo nutartyje nurodoma juridinio asmens sąskaitos, iš kurių gali būti atliekami einamieji mokėjimai ir šio įstatymo 17 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodyti mokėjimai, neatsižvelgiant į tai, kad sąskaitos yra areštuotos ar joms taikomi kiti disponavimo apribojimai, ir kiekvienos sąskaitos konkreti didžiausia lėšų suma, kuri per vieną kalendorinį mėnesį gali būti panaudota šiems mokėjimams atlikti. Taigi, teismas nutartyje iškelti juridinio asmens restruktūrizavimo bylą privalo nurodyti konkrečią didžiausią per vieną kalendorinį mėnesį naudojamą lėšų sumą. Toks reikalavimas laikytinas šalutiniu, kadangi dėl jo sprendžiama tik įvertintus, ar juridinio asmens restruktūrizavimo byla gali būti keliamą.

25. Remiantis JANĮ 2 straipsnio 2 dalimi, einamieji juridinio asmens mokėjimai yra visi juridinio asmens ūkinei komercinei veiklai užtikrinti reikalingi mokėjimai, įskaitant mokesčius, administruojamus Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

26. Sistemiškai aiškinant juridinių asmenų restruktūrizavimo procesą reglamentuojančias teisės normas, galima teigti, kad einamieji mokėjimai yra juridinio asmens išlaidos, kurios yra būtinos siekiant vykdyti juridinio asmens restruktūrizavimo procesą. Nors įstatymas įpareigoja teismą nutartyje iškelti juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) bylą nustatyti einamųjų mokėjimų dydį, įstatyme nėra nustatyta, kokiais kriterijais remiantis tai teismas turi atlikti ir kokios reikšmingos aplinkybės turi būti įvertintos.

27. Atsižvelgiant į juridinio asmens restruktūrizavimo proceso veiksmingumo tikslą, siekį užtikrinti veiksmingas restruktūrizavimo procedūras, teismas turi įvertinti prie prašymo iškelti juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) bylą pateiktus duomenis dėl konkrečios einamųjų mokėjimų sumos pagrįstumo, būtinumą tinkamai atlikti restruktūrizavimo veiksmus. Reikšmingomis aplinkybėmis

laikytina vykdoma juridinio asmens ūkinė komercinė veikla, šios veiklos pobūdis ir perspektyvos, mokumo problemų priežastys. Teismas turi nustatyti tokią einamųjų mokėjimų sumą, kad juridinis asmuo galėtų veiksmingai atlikti restruktūrizavimo procedūras (visų pirma, tęsti ūkinę komercinę veiklą, vykdyti mokesťines prievoles), tačiau ji negali būti nepagrįstai didelė, kadangi tokiu atveju nukentėtų juridinio asmens kreditorių interesai. Kadangi einamųjų mokėjimų pagrįstumo ir dydžio klausimas turi būti sprendžiamas juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) bylos iškėlimo stadijoje, teismas, būdamas aktyvus, gali naudotis JANĮ 20 straipsnio 1 dalyje nustatyta teise prašyti pateikti reikiamus duomenis ar paaiškinimus.

28. Tačiau einamųjų mokėjimų dydžio nustatymas turi būti vertinamas ir pagal juridinio asmens restruktūrizavimo proceso ypatumus. Juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) byla nagrinėjančiam teismui šios bylos iškėlimo stadijoje gali būti sudėtinga nustatyti konkrečią einamųjų mokėjimų sumą, be to, ji gali kisti (pavyzdžiui, po nutarties įsiteisėjimo atsiranda būtinų išlaidų, reikalingų ūkinės komercinės veiklos vykdymui). Todėl gali kilti objektyvus poreikis peržiūrėti teismo nustatytą einamųjų mokėjimų dydį restruktūrizavimo proceso metu.

29. JANĮ 25 straipsnio 1 dalis nustato, kad teismas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pareiškimo dėl nemokumo bylos iškėlimo priėmimo dienos priima nutartį dėl nemokumo bylos iškėlimo. Ši nutartis gali būti skundžiama Lietuvos apeliaciniam teismui. Teisė atskiruoju skundu skųsti nutartį dėl juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) bylos iškėlimo atskiruoju skundu turi būti aiškinama atsižvelgiant į veiksmingo juridinių asmenų restruktūrizavimo proceso tikslą (JANĮ 1 straipsnio 1 dalis), efektyvumo principą (JANĮ 3 straipsnio 1 punktas). JANĮ parengiamuosiuose darbuose nurodoma, kad efektyvumo principas turėtų užtikrinti didesnę kreditorių reikalavimų tenkinimą ir spartinti nemokumo procesus (2018 m. spalio 23 d. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo projekto aiškinamasis raštas Nr. XIIP-2777). Todėl siekiant šio tikslo ir užtikrinant efektyvumo principo įgyvendinimą, juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) bylos iškėlimo stadija turi vykti operatyviai ir sklandžiai.

30. Pažymėtina, kad būtent nuo nutarties iškelti juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) byla įsiteisėjimo dienos atsiranda teisiškai reikšmingos aplinkybės, pavyzdžiui, juridinis asmuo įgyja restruktūrizuojamo juridinio asmens statusą (JANĮ 25 straipsnio 7 dalis), modifikuojamas juridinio asmens prievolių vykdymas (JANĮ 28 straipsnis), pradedamas skaičiuoti terminas, per kurį teismui turi būti pateiktas restruktūrizavimo plano projektas (JANĮ 110 straipsnis). Taigi būtent nuo nutarties iškelti juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) byla įsiteisėjimo dienos juridinis asmuo naudojasi įstatyme suteiktomis privilegijomis dėl prievolių vykdymo, įgyja specifinį teisinį statusą ir turi pareigą kuo greičiau parengti restruktūrizavimo plano projektą. Tačiau jei apeliacinės instancijos teismui yra skundžiama nutartis iškelti juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) byla, ji neįsiteisėja ir restruktūrizavimo procedūros nėra pradedamos.

31. Atsižvelgiant į nurodytus argumentus, apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad JANĮ 25 straipsnio 1 dalyje nustatyta teisė skųsti atskiruoju skundu pirmosios instancijos teismo nutartį dėl juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) bylos iškėlimo siejama su pirmosios instancijos teismo atliktu įstatyme nustatytų juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo sąlygų (JANĮ 21 straipsnis) ir aplinkybių, dėl kurių juridinio asmens nemokumo byla negali būti iškelta (JANĮ 22 straipsnis), bet ne šalutinių klausimų, sprendžiamų šia nutartimi (pavyzdžiui, einamųjų mokėjimų dydžio nustatymas), vertinimu. Atitinkamai tuo atveju, kai atskiruoju skundu skundžiamos juridinio asmens nemokumo bylos iškėlimo sąlygos ir (ar) aplinkybės, dėl kurių juridinio asmens nemokumo byla negali būti iškelta, skunde taip pat gali būti nurodomi argumentai ir reikalavimai dėl kitų šia teismo nutartimi išspręstų klausimų.

32. Priešingas JANĮ 25 straipsnio 1 dalies aiškinimas reikštų, kad juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) bylos iškėlimo klausimas nepagrįstai užtruktų ir nemokumo procedūros nebūtų pradamos, nors pripažįstama, kad egzistuoja šios bylos iškėlimo prielaidos ir įmonė susidūrė su mokumo problemomis, jai turi būti teikiama kreditorių pagalba. Tai atitinkamai gali lemti, kad įmonės mokumo problemos nėra sprendžiamos laiku, juridinio asmens mokumo problemos didėja, sukuriama teisinis neaiškumas ir netikrumas juridinio asmens kreditoriams.

Toks teisės paduoti atskirąjį skundą dėl nutarties dėl juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) bylos iškėlimo būtų nesuderinamas su veiksmingo juridinių asmenų nemokumo proceso tikslu ir efektyvumo principu.

33. Apibendrinant apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad apeliante neturi teisės atskiruoju skundu skųsti Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutarties, vien tik ginčydama šia nutartimi nustatytą einamųjų mokėjimų dydį. Apeliantės skundžiama teismo nutarties dalis neužkerta kelio tolesnei juridinio asmens restruktūrizavimo bylos eigai (CPK 334 straipsnio 1 dalis). Todėl darytina išvada, kad apeliacinis procesas pagal apeliantės atskirąjį skundą negalėjo būti pradėtas ir yra nutraukiamas.

34. Tačiau, kaip minėta, einamųjų mokėjimų dydis juridinio asmens restruktūrizavimo metu gali kisti, atsirasti objektyvios aplinkybės, dėl kurių kyla poreikis iš naujo vertinti einamųjų mokėjimų dydį. Todėl juridinis asmuo, kurio restruktūrizavimo byla iškelta, turi teisę kreiptis su prašymu į pirmosios instancijos teismą pakeisti nustatytą einamųjų mokėjimų dydį ir pateikti tai pagrindžiančius duomenis. Tokiu būdu užtikrinama, kad juridinio asmens nemokumo (restruktūrizavimo) byla pradama operatyviai, tačiau esant poreikiui, teismas turi teisę spręsti dėl einamųjų mokėjimų dydžio pakeitimo.

35. Nutraukus apeliacinį procesą pagal apeliantės UAB „Fitsout“ atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutarties, apeliantei grąžintinas už atskirąjį skundą sumokėtas 38 Eur žyminis mokestis (CPK 315 straipsnio 5 dalis). Išaiškintina, kad žyminį mokestį grąžina Valstybinė mokesčių inspekcija, remdamasi šia nutartimi (CPK 87 straipsnio 3 dalis).

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 315 straipsnio 2 dalies 3 punktu, 5 dalimi ir 338 straipsniu,

n u t a r i a:

Nutraukti apeliacinį procesą, pradėtą pagal uždarnosios akcinės bendrovės „Fitsout“ atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutarties.

Grąžinti uždarajai akcinei bendrovei „Fitsout“ (juridinio asmens kodas 304497638) 38 Eur (trisdešimt aštuonių eurų) žyminį mokestį už atskirąjį skundą, sumokėtą 2020 m. lapkričio 16 d. mokėjimo nurodymu Nr. 6556.

Teisėja

Aldona Tilindienė

</div